

Sâlih Aleyhisselâm'ın Hayatı Kıssası Devamı 1

– Polat Akyol · 23 Nisan 2026

SÂLİH (ALEYHİSSELÂM)'IN HAYATI (KISSASI) DEVAMI 1

Mukaddime:

Rahmân ve Rahîm olan Allâh'ü Teâlâ'nın Adıyla...

Hamd, Allâh'a mahsustur. O'na hamd eder, O'ndan yardım ve mağfret dileriz. Nefislerimizin şerrinden ve amellerimizin kötülüğünden O'na sığınırız. O'nun hidâyete erdirdiğini hiç kimse saptıramaz, saptırdığını ise hiç kimse hidâyete erdiremez. Şehâdet ederim ki, Allâh'tan başka ibâdete lâyık hiçbir ilâh yoktur. Ve yine şehâdet ederim ki, Muhammed (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Onun kulu ve Rasûlü'dür...

Bundan sonra:

Değerli okuyucular; Bu yazımda da inşaAllâh, Sâlih (aleyhisselâm)' ın hayatını (kıssası)'nı anlatmaya çalışacağım. Sâlih (aleyhisselâm) Yüce Kitabımız Kur'anı Kerim'de ismi geçen Peygamberlerden birisidir. Rivayete göre, Sâlih (aleyhisselâm) Allah Subhanehu ve Teâlâ' nın Peygamber Âdem (aleyhisselâm)' dan itibaren Âdem (aleyhisselâm) oğullarına göndermiş olduğu altıncı Peygamberdir. En doğrusunu Allah Subhanehu ve Teâlâ bilir.

Kavmini îmâna dâveti:

Allah Subhanehu ve Teâlâ sapık Semûd kavmini îmâna dâvet için Sâlih (aleyhisselâm)' ı peygamber olarak gönderdi. Bir rivâyette Sâlih (aleyhisselâm) 40 yaşına girdiğinde; Allah'u teâlâ Cebrâil (aleyhisselâm)' a emrederek Sâlih (aleyhisselâm)' a gitmesini ve ona peygamber olduğunu bildirmesini, kavmini îmâna, itâate

“La ilâhe illallah ve enne Sâlihan Abdullahi ve resûlühü” “Sâlih (aleyhisselâm) Allahü teâlânın kulu ve peygamberidir” demeye

dâvet etmesini bildirdi. Cibrîl (aleyhisselâm), bir anda Sâlih (aleyhisselâm)' a geldi. Selâm verdi. Sâlih (aleyhisselâm) onun heybetinden dolayı kendinden geçti.

Cebrâil (aleyhisselâm); “Ey Sâlih! Şimdi kavmini Allah'u teâlâyâ îmâna çağır ve tevhide dâvet et. Şirk ve putlara tapmaktan uzak durmalarını söyle. Allah'u teâlâ'nın kendilerine ihsân buyurduğu nîmetleri hatırlat. Ayrıca Âd kavminin şiddetli rüzgârda niçin ve neden helâk olduklarını sor” dedi

ve risâletini tebliğ etti. Sonra ona Cennet elbiselerinden yeşil bir elbise giydirdi. Sağ eli üzerine nübüvvet mührünü basarak Âdem (aleyhisselâm)' ın asâsını verdi. Sonra da;

“Ey Sâlih! Sen, Nûh ve Hûd (aleyhimüsselâm) zamanlarında olmayan bir çok acâib hâlleri müşâhede edeceksin” buyurdu ve semâya yükseldi.

Sâlih (aleyhisselâm) bu ilâhî emir üzerine hemen kavminin toplandığı yere (putlara tapıp kurbanlar keserlerken yanlarına) gitti. Reisleri Cenda bin Amr da orada idi. Sâlih (aleyhisselâm) onun yanına vardı. Reis Cenda onu görür görmez târifî imkansız bir korkuya kapıldı. Sâlih (aleyhisselâm) ona güler yüz ve tatlı dille hitâbederek;

“Ey Cenda, sana nasîhat ederim. Allah'u teâlâ beni size peygamber olarak gönderdi. Seni ve kavmimi “La ilâhe illallah” demeye ve beni tasdîke yâni Allah'u teâlâ'nın kulu ve resûlü olduğuma inanmaya çağırıyorum” dedi.

Cenda da; “Ey Sâlih! Neler söylüyorsun. Semûd kavmi senin Allah'u teâlâ'nın peygamberi olduğunu kabûl etmez. Kavmime bildireyim bakayım ne derler. Sen yarın gel” dedi.

Sonra eşrâfını (önde gelenleri) toplayıp, Sâlih (aleyhisselâm)' ın söylediklerini bildirdi. Kavmin ileri gelenleri;

“Ey Cenda! Gelsin söylediklerini biz de duyalım” dediler.

Ertesi gün Sâlih (aleyhisselâm) oraya teşrîf etti. Peygamber olarak gönderildiğini söyleyip, onları Allah'u teâlâ'ya îmâna ve itâate çağırды ve;

“Ey kavmim! Kendisinden başka ilâh olmayan Allah'u teâlâ'ya îmân ve ibâdet ediniz. Sizi ve her şeyi yaratan O'dur. Bu topraklarda size uzun ömür ve çok nîmetler verdi. O'na tevbe ve istiğfârda bulunun. O, tevbeleri kabûl edicidir” şeklinde nasîhatlerde bulundu.

Allah'u teâlâ, Kur'an-ı kerîmde, Sâlih (aleyhisselâm)' ı kavmine peygamber olarak gönderilişini ve dâvetini şöyle bildirmektedir:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

وَالى تَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ هُوَ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تَوَبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُجِيبٌ

Semûd'a da kardeşleri Salih'i (gönderdik). Demişti ki: "Ey kavmim! Allah'a ibadet/kulluk edin! Sizin O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilahınız yoktur. Sizi yerden (topraktan) yaratan ve orayı imar edip, orada ömür süresiniz diye (sizi var eden) O'dur. (Öyleyse) O'ndan bağışlanma dileyin, sonra O'na tevbe edin. Şüphesiz ki Rabbim, (kullarına en yakın olan) Karib ve (dualara ve isteklere icabet eden) Mucîb'dir."

(Hûd: 11/61)

Semûd kavmi, gönderilmiş olan peygamberlerini Sâlih (aleyhisselâm)' ı tekzip ettiler (yalanlayıp kabûl etmediler). Onların (nesebde, soyda) kardeşleri Sâlih (aleyhisselâm), onlara dedi ki:

(Şuarâ: 141-145);

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

كَذَّبَتْ ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ

"Semûd (Kavmi), gönderilen resûlleri yalanladı."

(Şuarâ: 26/141)

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ صَالِحٌ آلَا تَتَّقُونَ

Hani kardeşleri Sâlih onlara, "(Allah'tan) korkup sakınmaz mısınız?" demişti.

(Şuarâ: 26/142)

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ

"Şüphesiz ki ben, sizin için güvenilir bir resûlüm."

(Şuarâ: 26/143)

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا

"(O hâlde) Allah'tan korkup sakının ve bana itaat edin."

(Şuarâ: 26/144)

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ

“Sizden (davetim karşılığında) bir ücret istemiyorum. Benim ücretim âlemlerin Rabbi olan (Allah’a) aittir.”

(Şuarâ: 26/145)

Sâlih (aleyhisselâm) dalâlette (küfürde) olan kavmini îmâna dâvet ettiğinde, pek az kimse inandı. Çoğunluğu hak dîni kabûl etmemekte direndiler. Servetlerine güvenip zevk ve sefâ içinde kendilerinden geçip zulme başvurdular. Sâlih (aleyhisselâm)' a da;

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

قَالُوا يَا صَالِحُ قَدْ كُنْتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هَذَا أَتَنْهِينَا أَنْ نَعْبُدَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَإِنَّ لَنَا لَلْفِي سَلَكًا مِمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ

Demişlerdi ki: “Ey Sâlih! Bu (davetinden) önce, bizim aramızda hakkında (iyi şeyler) düşünülen/ümit beslenen biriydin. (Ne yani) şimdi bizi, babalarımızın ibadet ettiklerine ibadet etmekten engelliyor musun? Gerçek şu ki biz, senin bizi davet ettiğin (tevhidden) huzursuzluk veren bir şüphe içindeyiz.”

(Hûd: 11/62)

قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيْتَةٍ مِنْ رَبِّي وَأُنبِئِي مِنْهُ رَحْمَةً فَمَنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ عَصَيْتُهُ فَمَا تَزِيدُونَنِي غَيْرَ تَخْسِيرٍ

Demişti ki: “Ey kavmim! Görüşünüz nedir? (Söylesenize!) Şayet ben, Rabbinden apaçık bir belge/delil üzere isem ve bana kendi katından bir rahmet (vahiy) vermişse; (bu hâlde) O’na isyan edecek olsam, Allah’a karşı kim bana yardım edebilir? (Siz mi beni O’nun azabından kurtaracaksınız?) Sizin bana zarardan başka bir katkınız olmaz.”

(Hûd: 11/63)

Semûd kavmi, peygamberleri Sâlih (aleyhisselâm) onları îmâna dâvet edip, nasîhatte bulunduğu zaman tekzip ettiler. Bu husûs Kur’an-ı kerîmde meâlen şöyle bildirildi:

(Kamer: 23-25);

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذُرِ

"Semûd (Kavmi de) uyarıları yalanladı."

(Kamer: 54/23)

فَقَالُوا أَبَشَرًا مِّنَّا وَاحِدًا نَّتَّبِعُهُ إِنَّا إِدَّا لَفِي ضَلَالٍ وَسُعْرٍ

Dediler ki: “Bizden olan (bizim gibi) insan birine mi uyacağız?! O takdirde biz, sapıklık ve çılgınlık içinde olmuş oluruz.”

(Kamer: 54/24)

ءَأَلْقِيَ الذِّكْرَ عَلَيْهِ مِن بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرٌّ

“Aramızdan ona mı zikir/vahiy verildi? Bilakis o, şımarık kibirli bir yalancıdır.”

(Kamer: 54/25)

Semûd kavmi, Sâlih (aleyhisselâm)' ı büyülenmiş, yalancı ve mütekebbir diye ithâm etmelerine rağmen, Sâlih (aleyhisselâm) Kur'an-ı kerimde bildirildiği şekilde, tatlı dille îmâna dâvete ve nasihatlerine devam etti:

(Şuarâ: 26/ 146-150);

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

أَتُنذِرُونَ فِي مَا هُمْنَّا آمِنِينَ

“Siz burada güven içerisinde (kendi hâlinize) terk edileceğinizi mi sanıyorsunuz?”

(Şuarâ: 26/146)

فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ

“Bahçeler ve pınarlar arasında.”

(Şuarâ: 26/147)

وَرُزُوعٍ وَنَخْلٍ طَلَعَتْ هَضِيمٌ

“Ekinler ve meyveleri olgunlaşmış hurmalıklar arasında.”

(Şuarâ: 26/148)

وَتَنْجُوتَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا قَارِهِينَ

“Dağlarda, sırf şımarıklık (gösteriş) olsun diye, evler yontuyorsunuz.”

(Şuarâ: 26/149)

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا

“Allah’tan korkup sakının ve bana itaat edin.”

(Şuarâ: 26/150)

Semûd kavmi, Sâlih (aleyhisselâm)' ı iyi bir insan olarak görüyordu. Ancak onun iyiliğini putlara hizmette görmek istiyorlardı. Sâlih (aleyhisselâm) peygamber olduğunu bildirince;

“Sâlih’in maksadı bizi kandırıp elimizdeki mallara konmaktır” dediler.

Diğer bir kısmı ise; “Hayır Sâlih’in bizim malımıza ihtiyâcı yoktur. Onun maksadı olsa olsa bize reis olmaktır” diyordu.

Bir başka grup da; “Onun reislikte de gözü yoktur. Belki akıl hastalığından dolayı böyle bir takım anlaşılmaz şeyler söylemiş olabilir” dedi.

Daha sonra mel’ûn şeytan da sapıklara vesvese verip;

“Ne garip şey! Daha dün bir çoban gibi aranızda bulunan kişi, şimdi birden bire korkutucu sözler söylüyor. Bütün putları bir kenara itip, görünmeyen bir mâbuda tapmamızı söylüyor. Herkesin kendi etrâfında toplanmasını, sözünü dinlemelerini, böylece insanlara daha iyi bir hayat vereceğini söylüyor. Ama nasıl ve neyle? belli değil. Hepimizin sapık, kendisinin tek başına bize yol gösterici olduğunu söylüyor. Aklının, hepimizin aklından çok olduğunu ve âlemlerin Rabbi ile irtibatta bulunduğunu söylüyor. Böyle bir şey nasıl mümkün olabilir? Başkalarının yapamadığını o nasıl yapabilir? Yoksa ayı gökyüzünden yere mi indirecek, yoksa yeryüzünü güneşe mi yaklaştıracak? Yoksa ölüyü mü diriltecek” dedi.

Semûdlular da kalkıp Sâlih (aleyhisselâm)' a gittiler ve ona;

“Şimdiye kadar kimse senin ceddinden ve soyundan bir kötülük görmedi. Fakat, sen insanların hayatını perişân edecek sözler söylüyorsun. Sen bu mâbutların hiç birini kabûl etmiyorsun ve karışıklık çıkarmaktasın. Sen bu yeni sözleri nereden getirmişsin? Ve görülmeyen mâbud seni nasıl vazifelendirmiştir. Söz ve iddia ile bir şey sabit kılınamaz. Eğer doğru söylüyor isen, hiç kimsenin yapamadığı bir işi yapman gerekir. Doğru söz delil ister. Sen bütün insanları, senin mâbudunun yarattığını ve herkesten güçlü olduğunu söylüyorsun. Eğer böyleyse; bu mâbud meselâ geceyi gündüz yapabilir. Biz de her şeyi bildiğimizi söylemiyoruz. Yaşadığımız bir dünyâ vardır. Eğer sen de yeni bir iş yapamayacaksan ve insanlarla aranda yeni bir fark bulunmuyorsa bu dâvâdan vazgeç” dediler.

Sâlih (aleyhisselâm): “Söylediğim her şeyi Rabbimin irâdesiyle söylüyorum. Rabbim dilerse düşündüğünüz bütün şeyler, istediğiniz her alâmet meydana gelir” buyurdu.

O zaman Semûdlular Kur’an-ı kerîmde meâlen buyrulduğu üzere;

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَخَّرِينَ

Demişlerdi ki: “Sen, ancak büyülenmişlersensin.”

(Şuarâ: 26/153)

İbn-i Abbâs (radiyallahü anh)' dan rivâyet olundu ki:

“Sâlih (aleyhisselâm) kavminin îmân etmeyeceğini anlayınca çok üzüldü. Rabbine yalvarıp;

“Yâ Rabbî! Bir sefere çıkayım. Yolculuğumda sâlih kimselerle karşılaşp onlarla dost olayım” dedi.

Hak teâlâ ona izin verdi. Oradan ayrıldı. Bir çok yerlerden geçti. Bir gün kendini ibâdete vermiş bir kişiye rastladı. Ona;

“Niçin tenhâlarda yalnızlığı seçtin” dedi.

O da; “Bu yerde bir köy vardı. Ahâlisinin tamamı Allah'u teâlâ'ya inanmaz idi. Cümlesi helâk olup yalnız ben kurtuldum. Geri kalan ömrümü o belâdan kurtulduğum için Allah'u teâlâ'nın şükürüne sarfettim. Bu sebeple tenhâlarda ibâdet ederim” dedi.

Sâlih (aleyhisselâm) onun sözlerinden ve hâlinden ibret alıp daha fazla şükürle meşgûl oldu. Sonra yolu bir deniz kenarına uğradı ve bir adaya geldi. Adada ibâdet eden, namaz kılan bir şahıs gördü. Ona da

tenhâlarda ibâdet etmesinin sebebini sordu. O da;

“Ey Sâlih (aleyhisselâm)! Bu adada bir cemâat ile idim, onlar çok habis (kötü) insanlardı. Bir gün onlarla birlikte bir gemiye bindim. İçlerinde benden başka Hak teâlâ'ya inanan yoktu. Netîcede gemi battı. Benden başka hepsi boğuldular. Kurtuluş nîmetinin şükrünün edâsı için burasını seçtim” dedi.

Sâlih (aleyhisselâm) vedâ edip ayrıldı. Çok yerler geçip, halkının tamamı îmânsız olan bir şehre geldi. Sâlih (aleyhisselâm) orada iki mü'min kimse buldu. Bunlar gündüzleri helâl kazanıp akşam kendilerine yetecek kadar yiyecek alıyup fazlasını fakirlere sadaka verirlerdi. Bir akşam birlikte otururlarken heybetli bir ses işittiler. Sâlih (aleyhisselâm) bu sesin sebebini sorunca;

“Burada yırtıcı bir hayvan vardır. Sesi her gün bu saatte duyulur. Kimi bulursa helâk eder” dediler.

Sâlih (aleyhisselâm)' da; “Eğer şehirdekiler bana mallarının bir kısmını verirlerse onları bu hayvanın şerrinden kurtarırım” dedi.

Onlar gidip, Sâlih (aleyhisselâm)' ın sözlerini şehir halkına söylediler. Herkes malının bir kısmını getirip bir yere yığı. Sonra da Sâlih (aleyhisselâm)' dan dediğini yapmasını istediler. Sâlih (aleyhisselâm) Allah'u teâlâ'ya duâ etti. Duâsı netîcesinde o vahşî hayvanın iki parça olduğu görüldü. Şehir halkı sözlerinde durup mallarını Sâlih (aleyhisselâm)' a verdiler. Daha sonra Sâlih (aleyhisselâm) o iki kişiye bu malları kabûl etmelerini söyledi. Fakat onlar istemediler ve;

“Bize alın terimizle kazandığımız kifâyet eder” dediler.

Bunun üzerine sâhiplerine geri verdi. Sonra da Allah'u teâlâ'ya duâ edip;

“Yâ Rabbî! Sana şükürler olsun ki kullarından sülehâyı (salih kimseleri) bana gösterdin.” O zaman Allah'u teâlâ'dan vahiy geldi:

“Ey Sâlih! Dünyâ'nın nizâmı, âlemin intizâmı benim sevgili kullarımın mevcût olmaları ile. Dünyâ'nın nizâmını, âlemin intizamını sevgili kullarımın varlığına bağladım. Eğer onlar olmasa bütün isyân edenleri göz açıp kapayıncaya kadar helâk ederim.”

Sâlih (aleyhisselâm) daha sonra kendisine îmân etmemiş olan kavminin yanına döndü.”

Cebrâil (aleyhisselâm) bir gün Sâlih (aleyhisselâm)' a gelerek, kendisi ve mü'minler için bir mescid inşâ etmesini bildirdi. Bunun üzerine mü'minlerle beraber mescid yapmaya başladı. Melekler de yardım ettiler ve yapılan bu mescitte ibâdete başladılar. Sâlih (aleyhisselâm) her gün kavmi arasında dolaşır, güler yüz, tatlı dil ve yumuşaklıkla onları îmâna dâvet eder, itâate çağırır, Âd kavminden bahseder;

onların başlarına gelen azâbdan ibret almalarını söylerdi. Buna karşılık, kavminin alaylı ve hakâret dolu sözlerine sabreder, cevap vermeyip üzüntülü bir şekilde mescide dönerdi. Ayrıca kâfirler, mü'minlerle de her yerde istihzâ ederlerdi. Kavminin kendisiyle ve mü'minlerle alay edişleri Kur'an-ı kerîmde şöyle bildirilmektedir:

(A'râf: 7/75-76);

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لِلَّذِينَ اسْتَضَعُوا لِمَنْ آمَنَ مِنْهُمْ آتَعْلَمُونَ أَمْ صَالِحًا مَرْسَلٌ مِنْ رَبِّي قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلَ بِهِ مُؤْمِنُونَ

Kavminin önde gelen müstekbirleri, iman etmiş olan mustazaflara, "Sâlih'in, Rabbi tarafından gönderilen bir resûl olduğunu biliyor musunuz?" demişlerdi. (Onlar) demişlerdi ki: "Şüphesiz biz, onun kendisiyle gönderildiği şeye iman edenleriz."

(A'râf: 7/75)

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا بِالَّذِي آمَنَّكُمْ بِهِ كَاْفِرُونَ

Müstekbirler, "Biz de sizin inandığınıza kâfir olanlarız." demişti.

(A'râf: 7/76)

Ayrıca; "Ey Sâlih! Sen bizi görmediğimiz bir şeye inanmaya çağırıyor, babalarımızın taptığı putlarımızı bırakmamızı söylüyor ve Âd kavminin başına gelenlerle korkutuyorsun. Halbuki onların evleri, çardakları kumlar üzerine kurulmuştu. Rüzgâr elbette onları yıkar. Bizim saraylarımız öyle olmayıp, dağlara kayalara oyulmuştur. Rüzgârın kayaları yıkması mümkün değildir. Senin Rabbinin de bize gücü yetmez" dediler.

O esnâda şiddetli bir sesle irkildiler; "Sâlih (aleyhisselâm) hakîkaten Allah'u teâlâ'nın peygamberidir. Putlar bâtıldır" sesiyle bütün putlar devrildiler.

Bu hâli açıkça görenler hayret ve dehşetle; "Bu olsa olsa Sâlih'in sihridir" dediler.

Küfürleri ve düşmanlıkları gittikçe fazlalaştı; "Sâlih aramızda doğru bir kişi idi. Şimdi yalanı, sihri, bühtânı, putlarımıza muhâlefeti apaçık meydana çıktı" dediler.

Sâlih (aleyhisselâm)' da elindeki Âdem (aleyhisselâm)' in asâsını kaldırıp kavmine seslendi. O zaman kalplerine korku düşüp her birisi bir tarafa kaçıştılar. İzdihamdan ölenler oldu. Sâlih (aleyhisselâm)

bunların kendi bağırmasından dolayı ve küfür üzerine ölmelerine çok üzüldü. Semûdlular daha sonra yine toplandılar ve;

“Ey Sâlih! Peygamber olduğun doğru ise bize vahşî hayvanlardan birkaç tane çağır da gelip senin peygamber olduğunu söylesinler. O zaman gerçekten sana inanacağız” dediler.

Sâlih (aleyhisselâm) da onların bu istekleri karşısında Allah'u teâlâ'ya duâ etti ve;

“Ey hayvanlar geliniz. İstedikleri şehâdeti söyleyiniz” diye seslendi.

Büyük bir aslan kükreyerek çıkageldi ve dile gelerek; “Buyur ey Sâlih (aleyhisselâm)” deyip, Allah'ın birliğine Sâlih (aleyhisselâm)' ın peygamberliğine şehâdet etti. Boynunu eğdi. Kafirler; “Şu sihre bakınız” dedi. O anda aslan o kâfire hücum etti. Kâfirlerden her biri dağılıp evlerine kapanarak kapılarını da kilitlediler. Sonra da pişman olup;

“Ey Sâlih bu belâyı def et seni dinleyeceğiz” diye özür dilediler. Sâlih'in (aleyhisselâm) işâreti ile arslan geri dönüp kayboldu. O gün Semûdlulardan bir grup îmânla şereflendi. Bunlardan son îmân eden, Sâlih (aleyhisselâm)' ın amcasının oğlu Sâlim bin Sa'd idi.

Cenâb-ı Hak isyân ve taşkınlığın (küfrün) zirvesine çıkan bu kavmin de, Hûd (aleyhisselâm) kavminde olduğu gibi, kadınlarını kısır bıraktı. Ağaçlar kuruyup meyve vermedi. Sığırlar buzağılamayıp davarlar kuzulamadı. Semûdluların bir kuyusu hariç hepsi kurudu. Bu durum karşısında Semûd kavminin insanları kin ve öfke ile;

“Ey Sâlih aramıza fesâd karıştırdın. Mallarımıza, çoluk çocuğumuza, bizlere zarar verdin. Buradan çekil git, yoksa seni öldürürüz” dediler.

Sâlih (aleyhisselâm) mescidine döndü ve mü'minlere;

“Ey îmân edenler! Siz mescide devam ediniz. Ben bir müddet yalnız kalıp dağlarda Rabbime ibâdet edeceğim” diyerek oradan ayrıldı.

Rivayete göre dağlara çıktı. Bir yer ararken akşam oldu. Bir su görüp abdest aldı ve namazını kıldı. Nur dolu, içinden misk kokusu gelen bir mağaraya rastladı ve oraya girdi. Etrâfta koltuk ve yaygılar gördü. Mağara, mücevherden süslü bir kandille aydınlatılmıştı. Hayretler içinde koltuğa oturdu. Sonra da orada bulunan yatağa uzanınca, Allah'u teâlâ kendisine uyku verdi ve tam kırk sene uyudu. Sâlih (aleyhisselâm)' ın hâlimden mü'minler dâhil kimsenin haberi olmadı. Kimse yerini bilemedi ve öğrenemedi. Mü'minler, peygamberleri Sâlih (aleyhisselâm)' ı aradılar fakat bir haber alamadılar. Uzun seneler fırâk (ayrılık) ateşiyle ağladılar. Ancak zaman zaman insan şekline girmiş bir melek onlara;

“Niçin ağlıyorsunuz. Bedenleriniz üzüntüden zayıf düştü. Hâliniz değişti” der teselli verirdi.

Mü'minler de; “Nebîmiz Sâlih (aleyhisselâm)' ı kaybettik. Ondan bir haber alamadık” dediklerinde melek de; “Kendinizi üzüp sabırsız olmayınız. O bir himâye ve muhâfaza altındadır. Şimdi onu görmeniz mümkün değildir. Ancak Allah'u teâlâ'nın irâde ettiği zaman görürsünüz” derdi.

Mü'minler ayrılık ve ibâdetle günlerini geçirdiler. Kuvvetleri azaldı. Teker teker vefât ettiler. Bir kısmı da eski putperestliklerine döndüler. Her vefât eden mescidin bitişiğine defnedildi. Kabir taşına da bu filanın kabridir yazıldı. Kırk sene dolunca Sâlih (aleyhisselâm) uykudan uyandı. Kendi kendine;

“İki rekat namaz kılıp kavmimi dâvete koşayım. Nasıl oldu da uykuyu, Rabbime ibâdete tercih ettim” dedi.

Abdest alıp namaz kıldı. Sonrada yola koyuldu. Giderken gâibden bir sesle;

“Ey Sâlih acele etme. Zirâ sen kırk senedir kavminden ayrı bırakıldın. Allah'u teâlâ sana kırk sene süren bir uyku verdi. Şimdi ikinci defâ Allah'u teâlâ seni kavmine gönderiyor. Onlara git; vâz-ü nasîhatte bulunarak, Allah'u teâlâ'ya îmâna ve itâate çağır. Fakat acele etme. Muhakkak, senin Rabbin aceleci değildir. Ey Sâlih! Kavmine dön. Putlara tapmaktan el çekmelerini söyle. Onlara Allah'u teâlâ'nın intikâm alıcı olduğunu bildir” dendi.

Sâlih (aleyhisselâm) bu husûsu iyice anladı. Secdeye kapandı ve; “Yâ Rabbî! Senin gücün her şeye yeter. Sen her şeye kâdirsin” diye niyâzda bulundu.

Sâlih (aleyhisselâm) dönüşte yollarda çok değişiklikler gördü. Nihâyet mescidine geldi, fakat her tarafı harâb buldu. Mescidde meleklerden başka kimseler yoktu. O zaman;

“İlâhî! Geriye bıraktığım bu mesciddeki mü'min kardeşlerim nerede kaldı” dedi.

Melekler; “Ey Sâlih! Ölüm, onları âhirete götürdü. Yalnız bir kısmı senden ümidi kesince kavmine dönüp onların dînini seçti, kâfir oldu” dediler.

Sâlih (aleyhisselâm) kavminin yanına gitti. Onlar bayramları sebebiyle bir yere toplanmışlardı. Reisleri süslü elbiseler giymişti. Putları da sağ ve soluna dizmişler, altın ve gümüşten kürsilere koymuşlardı. Reisleri Cenda', altın ve gümüşle süslü bir tahta kurulmuş oturuyordu. Başında da meliklere âit taç vardı. Erkânı, eşrâfı etrâfına toplanmıştı. Sâlih (aleyhisselâm) oraya gelince;

“Ey kavmim! La ilâhe illallah. Sâlih, Allah'u teâlâ'nın kulu ve peygamberidir deyiniz. Ey kavmim size bir

kere peygamber olarak gönderildim. Şimdi ikinci defâ gönderiliyorum” dedi.

Kavmi bunu duyunca hayrette kaldılar. O esnâda putlar yüzüstü düştü ve hayvanlardan konuşmalar duyuldu; “Rabbimizden hak geldi” dediler.

Reisleri Cenda’; “Sen kimsin?” diye sordu. Sâlih (aleyhisselâm)' da; “Ben Sâlih'im” dedi.

Cenda’; “Sen hakîkaten Sâlih misin? Uzun zaman oldu, seni göremedik. Kırk sene kadar aramızda yoktun. Kaybolmuştun. Ey kişi! Sen Sâlih olamazsın. Sen bir sihirbazsın” deyip ölümle tehdit etti. O zaman bir kartal;

“Ey Semûdlular! Siz yalan söylüyorsunuz. Bu, Allah'u teâlâ'nın size gönderdiği Sâlih (aleyhisselâm)' dır” diye seslendi.

Daha başka acâib hâller de görüldü. Reis Cenda'nın, Hedîl bin Lakîm isminde ve amcasının oğlu olan biri;

“Ey Sâlih biz seni tanıdık. Sen bize nasîhat edensin. Lâkin biz senin nasîhatine muhtâç değiliz. Buradan git. Bizi rahat bırak” dedi.

Sâlih (aleyhisselâm) ona dönerek; “Ey kişi! Sen bugün, çoluk çocuğun da falan saatte ölecek. Yarın da anan ve baban ölecekler. Çabuk îmân et. Eğer îmânlı vefât edersen Allah'u teâlâ seni yarın diriltir ve bir mûcize olarak Semûd kavmine gösterir. Ömrünü, sonuna kadar sıddîk bir kimse olarak yaşar gidersin” buyurdu.

Bunu duyan Hedîl bin Lakîm derhal değışti îmân edip, Sâlih (aleyhisselâm)' ın hak peygamber olduğuna şehâdet getirdi. Sonrada insanların bakışları arasında oradan ayrıldı. Sâlih (aleyhisselâm)' ın dediği vakit gelince hakîkaten o kişi vefât etti. Arkasından da hanımı ve çocukları öldüler. Bu hâdise Semûd kabîlesi arasında yayıldı. Ertesi gün, baba ve annesi öldü. Semûdlular daha çok şaşırıldılar. Reis Cenda' da korku ve telâşla bu olanları tâkip ediyordu. Sâlih (aleyhisselâm);

“Ey Semûdlular! O ilk vefât eden kişi aranızda nasıl bir kimse idi” diye sordu.

Onlar; “Sevdiğimiz hayırlı biri idi” dediler

Sâlih (aleyhisselâm); “Eğer Allah'u teâlâ onu benim duâmla diriltirse îmân eder misiniz?” diye sordu.

Onlar da; “Putlarımıza tapmaktan vazgeçer sana îmân ederiz” dediler.

Sonra beraberce ölen kişinin evine gittiler. O kişi, eşi, çocukları, anası, babası her biri bir köşede yatıyorlardı. Sâlih (aleyhisselâm) Allah'u teâlâ'ya duâdan sonra, o ilk vefât edene ismiyle hitap etti. O meyyit;

“Buyur ey Allah'u teâlâ'nın peygamberi” deyip kelime-i şehâdet getirdi.

Semûdlular bu mûcizeyi gördüler. Lâkin îmân edeceklerine dâir verdikleri sözde durmayıp yine Sâlih (aleyhisselâm)' a sihirbaz dediler, iftirâda bulundular. Telâşla kalkıp puthânelerine gelerek, Sâlih (aleyhisselâm)' ın mûcizesini putlarına anlattılar. Mel'ûn şeytan putlara girerek;

“Sözünüzü anladım. Eğlencenizin başına dönerek, yeyip içip kendinizden geçiniz. Sâlih'i görürseniz ona, senden önce gelen Nûh ve Hûd peygamberlerin getirdiği burhanlardan (mûcizelerden) getir, göster de görelim” deyin

diye seslendi. Semûdlular sevinç ve neşe ile geriye döndüler. Sâlih (aleyhisselâm)' ı görüp şeytanın dediklerini ilettiler. Sâlih (aleyhisselâm);

“Ey kavmim! Bu güne kadar peygamberliğime burhan (delil) olan çok alâmetler gördünüz. Size; vahşî hayvanlar, kuşlar, ağaçlar, ölümler ses verip şehâdetinde bulundular. Bunlar yetmez mi ki hâlâ şek ve şüphedesiniz. Mâdemki bunlar yetmedi, öteki isteklerinizi de söyleyin. Nasıl bir mûcize istersiniz?” deyince

onlar; “Ey Sâlih! Bizimle beraber bayramımıza iştirâk edersin. Sen kendi ilâhına biz de kendi ilâhlarımıza duâ ederiz. Eğer senin duân kabûl olursa, biz sana tâbi oluruz” dediler.

Sâlih (aleyhisselâm) “Bayram günü yanınıza inşallah geleceğim” dedi.

O gün gelince bütün Semûdlular eğlence yerinde toplandılar. Reisleri Cenda' bin Amr da orada altın tahtlar üstünde ve ipek elbiseler içinde idi. Sâlih de (aleyhisselâm) bayram yerine gitmek için hazırlandı. Mescidinden çıkmak üzere iken Cebrâil (aleyhisselâm) geldi. Selâm verdi ve Âdem' (aleyhisselâm)' ın elbisesini giydirip, İdrîs (aleyhisselâm)' ın yüzüğünü taktı. Nûh' (aleyhisselâm)' ın kılıcını kuşatarak Âdem (aleyhisselâm)' ın asâsını da eline verdi. O zaman Sâlih (aleyhisselâm)' ın güzelliği kat kat fazlaştı. Sâlih (aleyhisselâm) abdest alıp iki rekat namazdan sonra, Allah'u teâlâ'ya duâ ve niyâzda bulunup yola çıktı. Yolda bir çok mûcizeler zuhûr etti. Ağaçlar eğiliyor, kuşlar gölge yapıyor, hayvanlar muvaffakiyeti için duâ ediyorlardı.

Sâlih (aleyhisselâm) gelince kavmi onu tanıyamadı. Heybetinden ürktüler. Sâlih (aleyhisselâm) doğruca reis Cenda' bin Amr'ın karşısına gitti. Orada toplananlara;

“Ey kavmim! Ben, Allah'u teâlâ'nın size gönderdiği peygamberim. Bana itâat edin ki azaptan kurtulasınız” dedi.

Cenda'; “Ey Sâlih; Eğer doğru söylüyorsan ve peygamberlik dâvâsında isen seni imtihân etmek istiyoruz. Bu imtihânımız şöyle olacak. Biliyorsun ki, bölgemizde El-Kâtibe isminde büyük bir kaya vardır. Oraya gideceğiz. Senin ilâhın o kayadan kızıl tüylü, doğurmak üzere olan dişi bir deve çıkarsın ve taştan çıkan deve yavrulasın, yavrusunun da rengi anasına benzesin” dedi.

Puthane bakıcısı Dârid bin Amr da başka vasıflarını saydı. Alayla;

“Sütü; yazın soğuk, kışın sıcak olacak. Hasta içtiğinde şifâ bulacak, fakir içtiğinde fakirlikten kurtulacak” dedi.

Diğerleri de başka şeyler söylediler. İbn-i İshak ve öbür siyer müelliflerinin îzâhlarına göre Sâlih (aleyhisselâm)' dan mucize olarak deve istenmesi, Semûdluların en kıymetli mallarının deve olması sebebiyledir.

Sâlih (aleyhisselâm) müşriklerin kendini âciz bırakıp kalabalığın önünde mahcub etmek için teklif ettikleri bu istekler karşısında hiç telâşlanmayıp namaza durdu. Allah'u teâlâ'ya münâcât edip (yalvarıp) bu mucize isteğinden rızâsı var mı yok mu diye vahiy bekledi.

Beklenen Mucize:

Semûd kavmi Sâlih (aleyhisselâm)' dan bir mucize istedi.

Cenda'; “Ey Sâlih; Eğer doğru söylüyorsan ve peygamberlik dâvâsında isen seni imtihân etmek istiyoruz. Bu imtihânımız şöyle olacak. Biliyorsun ki, bölgemizde El-Kâtibe isminde büyük bir kaya vardır. Oraya gideceğiz. Senin ilâhın o kayadan kızıl tüylü, doğurmak üzere olan dişi bir deve çıkarsın ve taştan çıkan deve yavrulasın, yavrusunun da rengi anasına benzesin” dedi.

Puthane bakıcısı Dârid bin Amr da başka vasıflarını saydı. Alayla;

“Sütü; yazın soğuk, kışın sıcak olacak. Hasta içtiğinde şifâ bulacak, fakir içtiğinde fakirlikten kurtulacak” dedi.

Diğerleri de başka şeyler söylediler. İbn-i İshak ve öbür siyer müelliflerinin îzâhlarına göre Sâlih (aleyhisselâm)' dan mucize olarak deve istenmesi, Semûdluların en kıymetli mallarının deve olması sebebiyledir.

Sâlih (aleyhisselâm) müşriklerin kendini âciz bırakıp kalabalığın önünde mahcub etmek için teklif ettikleri bu istekler karşısında hiç telâşlanmayıp namaza durdu. Allah'u teâlâ'ya münâcât edip (yalvarıp) bu mûcize isteğinden rızâsı var mı yok mu diye vahiy bekledi.

Allah'u teâlâ Kamer sûresi 27 ve 28. âyet-i kerîmelerinde beyân buyurduğu üzere:

o mübârek peygamberinin doğruluğunu meydana çıkarmak için, öyle bir devenin meydana çıkarılacağını kendisine şu şekilde müjdeledi:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

إِنَّا مُزِيلُوا النَّاقَةَ فِتْنَةً لَهُمْ فَارْتَقِبْهُمْ وَاصْطَبِرْ

"Hiç kuşkusuz biz, onlara fitne/imtihan olması için dişi deveyi göndereceğiz. Onları gözetle ve sabret."

(Kamer: 54/27)

وَنَبِّئُهُمْ أَنَّ الْمَاءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ كُلٌّ شَرِبَ مِمَّا كَفَّرَ

"Onlara haber ver! Su, aralarında pay edilmiştir. Su içme sırası kiminse o, hazır bulunsun."

(Kamer: 54/28)

Sâlih (aleyhisselâm) kavminin bu isteğini şöyle cevapladı:

Sâlih (aleyhisselâm), kavminin mûcize isteklerini kabûl etti. Onlara, bu istedikleri mûcize olduğu takdirde ne yapacaklarını sordu. Hep birlikte îmân edeceklerini söylediler. Semûdlular aslında böyle bir devenin ortaya çıkabileceğine hiç ihtimâl vermiyorlardı. Sâlih (aleyhisselâm) duâ etti. O zaman önüne geldikleri o kaya büyümeye başladı. Gebe bir deve şekline döndü. Bir takım sancılı sesler peydâ olup, kaya çatladı.

"La ilâhe illallah Sâlih Nebîyullah. Ben Allah'u teâlâ'nın gönderdiği bir deveyim. Yaratıcımı tesbîh ederim. Beni bir mûcize kıldı" dedi.

Reis Cenda', bu mûcizeyi büyük bir dikkatle seyretti ve sonunda koltuğundan kalkıp Sâlih (aleyhisselâm)'ın yanına gelerek alnından öptü. Sonra da kavmine dönüp;

"Ey Semûd kabîleleri! Bu kadar körlük yeter. Ben ona inandım. Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve enne Sâlihan Nebîyullah" dedi ve onunla birlikte kavminden yüz kişi îmânla şereflendi.

Semûd kabîlesi insanlarının yavaş yavaş îmân ettiklerini gören puthâne muhâfızı Dârid bin Amr yüksek bir sesle;

“Ey Semûd kabîleleri! Sihir olan bir şeye ne kadar çabuk meylediyor ve Sâlih'i peygamber kabûl ediyorsunuz. Gelin putlarımıza gidelim de bundan daha acâibini onlar bize göstereyin” diye bağırdı.

Bu sözler karşısında bir çoğu tereddüt gösterip îmân etmediler. Cenda'nın kardeşi Şihab bin Amr îmân etmek üzereyken vazgeçip şekâveti, küfrü seçti. Semûdlular onu görüp îmânsızlıkta ısrâr ettiler ve kendilerine kumandan, reis seçtiler. Tacı onun başına koydular. Cenda' şehre döndü. Evindeki putları kırıp koltuğunu parçaladı. Kendine âit malları îmân edenlere taksim etti. Sert keçeleşmiş bir elbise giydi ve Semûdlular arasında dolaşmaya başladı. Onlara;

“Ey Semûd oğulları, devenin söylediğini söyleyiniz, lâ ilâhe illallah Sâlih Nebîyyullah deyiniz” dedi.

Semûd kabîleleri kötü sözlerle onunla alay etmeye başlayarak;

“Yazıklar olsun sana Ey Cenda! Sâlih'in sihrine kandın” dediler.

O da; “Sizin aranızdaki itibârımı ne çabuk unuttunuz. Ben kendim için bu dîni seçtim. Rabbimin azâbından korkum çoktur” dedi.

Daha sonra Cenda', Sâlih (aleyhisselâm)' dan hiç ayrılmaz oldu. Allah'u teâlâ'ya ibâdete başladı.

Sâlih (aleyhisselâm), kayadan istedikleri cins deve çıkınca, onlara Allah'u teâlâ'nın;

“İşte istediğiniz dişi deve; su bir gün o devenin, bir gün de sizindir. Su içmekte ona dokunmayın. Sakın ona bir kötülük yapmayın (gerek dövmek, öldürmek gibi). Yoksa sizi büyük bir günün azâbı yakalar.” (Şuarâ sûresi: 155, 156) şeklindeki kesin azâb emrini de tebliğ etti.

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

قَالَ هَذِهِ نَاقَةٌ لَهَا شِرْبٌ وَلَكُمْ شِرْبٌ يَوْمَ مَعْلُومٍ

Demişti ki: “Bu bir devedir. Bir gün onun su içme hakkı, belli bir gün de sizin su içme hakkınız vardır.”

(Şuarâ: 26/155)

وَلَا تَمَسُّوهَا بِسَوْءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

“Ona kötülük etmeye kalkmayın! Yoksa büyük bir günün azabı sizi yakalayacaktır.”

(26/Şuarâ, 156)

فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ تَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيِيهَا

Allah'ın Resûl'ü onlara dedi ki: “Allah'ın devesine ve onun su içme sırasına (riayet edin).”

(Şems: 91/13)

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

وَالِي تَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ قَدْ جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ هَذِهِ تَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةٌ
فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي آرِضِ اللَّهِ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسَوْءٍ فَيَأْخُذْكُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

Ve Semûd Kavmi'ne de kardeşleri Sâlih'i (peygamber olarak gönderdik). Demişti ki: “Ey kavmim! Allah'a kulluk/ibadet edin. Sizin O'ndan başka (ibadeti hak eden) bir ilahınız yoktur. Şüphesiz ki Rabbinizden size apaçık bir (mucize) geldi. Bu, Allah'ın dışı devesi, sizin için bir ayet/mucizedir. Onu bırakın, Allah'ın arzında otlasın. Sakın ona bir kötülük etmeye kalkmayın. Yoksa can yakıcı bir azap sizi yakalar.”

(A'râf: 7/73)

وَيَا قَوْمِ هَذِهِ تَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةٌ فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي آرِضِ اللَّهِ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسَوْءٍ فَيَأْخُذْكُمْ عَذَابٌ قَرِيبٌ

“Ey kavmim! İşte bu (talep ettiğiniz) ayet/mucize, Allah'ın devesi! Bırakın onu, Allah'ın arzından (dilediği gibi dolaşır) yesin. Sakın ona kötülükle dokunmaya kalkmayın. (Allah'ın) yakın azabı sizi yakalayacaktır.”

(Hûd: 11/64)

Deve, yavrusuyla birlikte dağlara çıkar, ağaçlar kendisine dallarını eğdi. O da en lezzetti yaprakları yer, sonra vâdilerde otlardı. Semûd'un hayvanları onu görünce korkar kaçarlardı. Deve, akşam olduğunda şehre gelir, fasîh (açık ve anlaşılır) bir lisânla;

“Kim süt isterse gelsin alsın” derdi.

Semûdlular gelir kaplarını doldurur giderlerdi. Sağmak zahmeti olmadan, süt, kaplarına akardı. Deve, daha sonra Sâlih (aleyhisselâm)' in mescidi civarına gelir, orada kalır, sabaha kadar Allah'u teâlâ'yı tesbîh eder, sabah olunca tekrar meralara giderdi. Allah'u teâlâ onun için her gün yeni bir mera (otlak) bitirirdi.

Semûdluların bir su kuyusu olup etrâfında bir havuzu vardı. Deve su nöbetinde oraya gelir doyuncaya kadar su içer ve;

“Beni suya kandıran ve Semûd kavmine bir mucize olarak gönderen Allah'u teâlâ'ya hamd ederim” derdi.

Her gün sabah olduğunda; “İlâhî, benden süt içen ve Sâlih (aleyhisselâm)' a îmân edenlerin îmân ve yakînlerini arttır. Yâ Rabbî! Sana ve peygamberin Sâlih (aleyhisselâm)' a îmân etmeyenlerden benden süt içenlere de, ilacı olmayan bir dert ver. Sen her şeye kâdirsin” derdi.

Semûdlular, bir gün su, bir gün de devenin sütünü içiyorlardı. Su nöbetlerinde, kuyunun suyu deveye kalmamış diye çok su biriktiriyorlardı. Zamân zaman birbirlerine;

“İşte görüyorsunuz, ağaçlar dallarını, yapraklarını yesin diye deveye eğiyor. Her gün meralarda deve için otlar bitiyor. Hayvanlarımız ondan kaçıyor. Helâk oluyor. Sütünü içtiğimizde bedenlerimizde hastalık oluyor. Bu deve bize hayır getirmiyor. Buna bir çıkar yol bulalım” dediler ve deveyi helâk etmek yollarını aradılar. Fakat Sâlih'in (aleyhisselâm) haber verdiği azâb sebebiyle de korkup karar veremediler.

Bu devenin mucize olma yönü İslam kaynaklarında, sert bir kayadan canlı bir hayvan olarak çıkarılması, bütün kavmin tükettiği miktarda su içmesi ve içtiği su kadar süt vermesi şeklinde açıklanmıştır.

(M. Ali sâbûnî, Peygamberlik ve Peygamberler, s. 306)

Hakikat şu ki mucize, onu isteyen kavmin kaderi olur. Semûd kavminin kaderi de bu mucize deveydi. Ya Sâlih (aleyhisselâm)' a inanıp kurtulacaklar ya da yalanlayıp helak olacaklardı. Semûd kavminden bazı kimseler bu mucize karşısında iman etti. Diğer birtakım kimseler ise korkuyla karışık bir teslimiyetle başlangıçta dişi deveye dokunamadılar. Fakat onların bozulan fitratları buna daha fazla tahammül edemedi. Fitne ve fesada yönelmekte gecikmediler. Yeryüzünde hakça bir bölüşüm istemiyorlardı. Kamu malını kendi mülkleri gibi kabul edip, bunda başkalarının hakkı olmadığını düşünüyorlardı. İmtihan edildikleri gerçeğine karşı gözlerini sımsıkı kapatmışlardı. Rabbimiz onların mucize deveye karşı tutumlarından dolayı sınanacaklarını bize şu ayetle bildirmektedir:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

إِنَّا مُرْسِلُوا النَّاقَةَ فِتْنَةً لَهُمْ فَارْتَبِعْهُمْ وَاصْطَبِرْ

"Hiç kuşkusuz biz, onlara fitne/ımtihan olması için dişi deveyi göndereceğiz. Onları gözetle ve sabret."

(Kamer: 54/27)

وَتَبَيَّنْهُمْ أَنَّ الْمَاءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ كُلُّ شَرِبٍ مُخْتَصِرٌ

"Onlara haber ver! Su, aralarında pay edilmiştir. Su içme sırası kiminse o, hazır bulunsun."

(Kamer: 54/28)

Semûd Kavmi Deveyi Kesiyor:

Bu mucize deve Semûd kavminin imtihan yolculuğunda son dönemeçti. Bu dönemeçten sonra, ya yemyeşil güzel bir vadiye ulaşacaklar; ya da uçuruma yuvarlanacaklardı. Seçim onlarındı.

Semûd kavmi içinde, sürüleri zarar gördüğü için devenin öldürülmesini çok isteyen iki kadın vardı. Birisi, yaşlı fakat malı mülkü çok bir kadın olan, cemâl sâhibi (güzel) kızları bulunan Uneyze binti Ganem idi. Diğeri Sadûf binti Muheyya idi ki, hem cemâl sâhibi (güzel), hem de malı mülkü pek fazla idi. Sâlih (aleyhisselâm)' a en çok bu kadın düşmandı. Bu sebeple Semûd kavminden îmân etmeyenleri, o deveyi boğazlamaları için teşvik etti. Bir gün ismi Mısdâ' bin Mehrec olan amcası oğlunu çağırdı. Ona;

"Ey Mısdâ! Eğer büyük zararını gördüğümüz Sâlih (aleyhisselâm)' ın devesini öldürürsen sana varırım. Her şeyimle senin olurum" dedi.

Bu teklifinde ısrâr ederek sonunda onu iknâ etti. Gidip durumu Uneyze'ye anlattı. Ona;

"İknâ ettiğim Mısdâ'nın yanına yardımcıları lâzımdır. Kavmimiz içinde Kıdâr bin Sâlif isminde evlenmemiş birisi var, kızlarını ona teklif et. Kabûl ederse onu da yardımcı vererek deveyi boğazlatmış oluruz" dedi.

Uneyze kabûl edip, kızlarından en güzelini giydirip süsledi ve Kıdâr'a gösterdi. Kıdâr, kavmi içinde çok çirkin ve babası belli olmayan biri idi. Teklifi kabûl etti. Kıdâr ile Mısdâ' görüşüp deveyi öldürmede hemfikir oldular. Yanlarına Mısdâ'nın kardeşi, Herîl bin Mîlâd, Düayr bin Dâir, Dârid bin Amr, Reyyân bin Duâyın, Lübeyd bin Helmes, Mesred bin Mehil isimli bedbahtları da alarak tam dokuz kişi oldular. Bunlar kabîleleri dolaşip yapacakları işi anlattılar ve taraftar topladılar. Semûd oğullarının küçüğü büyüğü, kadını erkeği, devenin öldürülmesine rızâ göstermişti. Devenin öldürüleceği gün, Uneyze, kızını süsleyip Kıdâr'ın yolu üzerine çıkardı. Kıdâr, evlenmek arzusuna kavuşmak için deveyi beklemeye başladı.

Bu dokuz kişi plânları gereği devenin geçeceği yolda pusuya yattılar. Deve yaklaşınca Mısdâ', bir ok atıp deveyi yaraladı ve yere düşürdü. Kıdâr ve yanındakiler de üzerine atılıp boğazladılar. Kur'an-ı kerîmde A'râf sûresinin 77. âyet-i kerîmesinde beyân olduğu üzere;

Semûd kavmi ise Sâlih (aleyhisselâm)' ın bu uyarısını hafife alarak Rablerinin emrine başkaldırdı. Ve

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا يَا صَالِحُ ائْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ

Dişi deveyi kestiler. Rabblerinin emrine karşı çıktılar ve "Ey Sâlih! Şayet resûllerdensen vadettiğin (azabı) getir bize." dediler.

(A'râf: 7/77)

Semûd kavminden azgın bazı kimseler, Sâlih (aleyhisselâm)' ın uyarılarını hiçe sayarak deveyi öldürmeyi düşündüler. Onlar arkadaşlarını çağırdılar.

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

إِذِ انْتَبَهَتْ آسُفِيهَا

"En bedbaht olanları harekete geçtiğinde,"

(Şems: 91/12)

فَنَادُوا صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطَى فَعَقَرَ

"Arkadaşlarına seslendiler. O da (bıçağı) aldı ve deveyi kesti."

(Kamer: 54/29)

Kur'an-ı kerîmde Neml sûresinin 48. âyet-i kerîmesinde toplanan bu fesâd ehli şöyle bildirilmektedir:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ

"Şehirde dokuz kişilik bir çete vardı. Yeryüzünde bozgunculuk yapar, ıslah etmezlerdi."

(Neml: 27/48)

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

وَمَا مَتَعْنَا أَنْ نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ إِلَّا أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأَوَّلُونَ وَاتَّبِعْنَا تَمُودَ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَا وَمَا نُرْسِلُ بِالْآيَاتِ إِلَّا تَخْوِيفًا

"Bizi ayetler/mucizeler göndermekten alıkoyan tek şey, evvelkilerin onu yalanlamasıdır. Semûd'a dışı deveyi apaçık (bir mucize) olarak verdik, ona zulmettiler. Biz ayetleri/mucizeleri yalnızca korkutmak için göndeririz."

(İsrâ: 17/59)

Azınlıkta sınır tanımayan Semûd kavmi her gün gözleri önünde yürüyüp onlara Allah'ı hatırlatan mucize devenin kıymetini takdir edemediler. Onlar kendi hidayetlerine vesile olacak bir mucizeyi helaklerine sebep kıldılar. Her türlü ikaza rağmen onun, kamu alanında otlamasına ve su içmesine tahammül edemeyip deveyi öldürdüler. Zaten tarih boyunca da küfrün öncüleri, Müslümanlara ait hiçbir sembolün kamusal alanda görülmesine asla tahammül edememişlerdir. Sâlih (aleyhisselâm)' ın kavmi, Allah'ın arzını kendi mülkleri olarak kabul ediyor, Allah'ı da inkar etmekten çekinmiyorlardı.

Sâlih (aleyhisselâm) mucize devenin kesildiğini öğrenince çok üzüldü ve kavmine dönerek şöyle dedi:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوا فِي دَارِكُمْ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ذَلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْدُوبٍ

"(Tüm uyarılara rağmen) onu kesmişlerdi. Demişti ki: "Yurdunuzda üç gün daha keyif sürün. Bu, (Allah tarafından) yalanlanmayacak (mutlaka vuku bulacak) bir tehdittir."

(Hûd: 11/65)

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ

"Senden, azabın bir ân önce gelmesini istiyorlar. (Oysa) Allah asla sözünden dönmez. Rabbinin katında bir gün, sizin saymakta olduğunuz bin sene gibidir."

(Hac: 22/47)

Allah Teâla onların böylesine vurdumduymaz ve cüretkâr ifadeleri karşısında Sâlih (aleyhisselâm)' ın onlara şöyle demesini istemiştir:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

قُلْ لَوْ أَنَّ عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ لَفُضِيَ الْأَمْرُ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِالظَّالِمِينَ

De ki: “Şayet acele etmekte olduğunuz (azap), benim (elimde ve yetkimde) olsaydı (size mühlet vermezdim ve) benimle sizin aranızdaki mesele bitirilmiş olurdu. Allah, zalimleri en iyi bilendir.”

(En'âm: 6/58)

(Ankebût: 29/53 -54)

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَوْلَا أَجَلٌ مُّسَمًّى لَّجَاءَهُمُ الْعَذَابُ وَلَيَأْتِيَنَّهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ

"Senden, azabın bir ân önce gelmesini istiyorlar. Belirlenmiş bir süre olmasaydı elbette azap onlara gelmişti. Andolsun ki onlara, farkında olmadıkları bir hâldeyken ânsızın gelecektir."

(Ankebût: 29/53)

يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ

"Senden azabın bir ân önce gelmesini istiyorlar. Hiç şüphesiz cehennem, kâfirleri çepeçevre kuşatmıştır."

(Ankebût: 29/54)

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا يَا صَالِحُ ائْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ

Dişi deveyi kestiler. Rabblerinin emrine karşı çıktılar ve “Ey Sâlih! Şayet resûllerdensen vadettiğin (azabı) getir bize.” dediler.

(A'râf: 7/77)

Sâlih (aleyhisselâm)' ın, “Deveyi kendi hâline bırakın yesin, içsin.” emrine karşı gelip taşkınlık yaptılar. Devenin yavrusu korkup dağa kaçtı. Bir rivâyette onu da yakalayıp öldürdüler. Semûdlular devenin etlerini pay ettiler ve pişirip yediler. O zaman kuşlar ve yırtıcı hayvanlar dile gelerek;

“Şimdi Semûd kavmi helâk oldu. Rabbimizin emrine karşı gelip isyân ettiler” diye çağırıştılar.

Sâlih (aleyhisselâm) durumu öğrenip mü'minlerle birlikte oraya gitti. Devenin hâlini görünce çok üzüldü. Sâlih (aleyhisselâm)' ın gözyaşları mübârek sakallarına aktı ve;

“İlâhî! Âhır zamanda gönderilecek âlemlere rahmet olacak olan Muhammed Mustafa (sallallahü aleyhi ve sellem) hakkı için kavmime hidâyet eyle” diye duâda bulundu.

Semûd'un azgın müşrikleri alaya, hakârete devam ederek;

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا يَا صَالِحُ إِنِّي بِمَا تَعِدُّنَا إِن كُنتَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ

Dişi deveyi kestiler. Rabblerinin emrine karşı çıktılar ve “Ey Sâlih! Şayet resûllerdensen vadettiğin (azabı) getir bize.” dediler.

(A'râf: 7/77)

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رَسُولًا مِّن رَّبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ وَلَكِنْ لَا تُجِيبُونَ النَّاصِحِينَ

(Sâlih) onlardan yüz çevirdi ve “Ey kavmim! Andolsun, size Rabbinin mesajını ilettim ve size nasihat ettim. Fakat siz nasihat edenleri sevmiyorsunuz.” dedi.

(A'râf: 7/79)

قَالَ يَا قَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

Dedi ki: “Ey kavmim! Niçin iyilikten önce kötülüğün (Allah'ın rahmetinden önce azabın) gelmesi için acele ediyorsunuz? Allah'tan bağışlanma dilerse ya, umulur ki merhamet olunursunuz.”

(Neml: 27/46)

Müşrikler Sâlih (aleyhisselâm)' ın şefkât ve merhamet dolu nasihatlerine karşı;

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

قَالُوا اطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَنْ مَّعَكَ قَالَ طَائِرُكُمْ عِنْدَ اللَّهِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ

Dediler ki: “Sen ve beraberindekiler bize uğursuzluk getirdiniz.” Dedi ki: “Sizin (başınıza gelip de) uğursuz sandığınız şeyler, Allah katından (başınıza gelmiştir). Bilakis siz, denenen bir kavimsiniz.”

(Neml: 27/47)

Semûd kavmi, kıtlık ve mallarının telef olması gibi sevmedikleri bir takım âfetlerin başlarına gelmesine Sâlih (aleyhisselâm)' in ortaya koyduğu hak dînin sebep olduğuna inandıklarından;

“Biz sizinle teşe’üm ederiz ve kötülöklere sebep sizsiniz” demişlerdir.

Sâlih (aleyhisselâm) onlara cevap olarak buyurdu ki:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

قَالُوا اطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَنْ مَعَكَ قَالَ طَائِرُكُمْ عِنْدَ اللَّهِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ

Dediler ki: “Sen ve beraberindekiler bize uğursuzluk getirdiniz.” Dedi ki: “Sizin (başınıza gelip de) uğursuz sandığınız şeyler, Allah katından (başınıza gelmiştir). Bilakis siz, denenen bir kavimsiniz.”

(Neml: 27/47)

Allah'ın (Azze ve Celle)'nin Selâm'ı, Râhmet ve bereketi, Sâlih (aleyhisselâm)' in, Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'in ve bütün peygamberlerin üzerine olsun. Allahümme Amin.

Hâtime:

Hamd âlemlerin rabbi olan Allâh'a mahsustur. Salât ve Selâm yaratılmışların en hayırlısı Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem)' in, âlinin ve ashabının üzerine olsun.

Yardım ve başarı, izzet ve şeref Allâh'tandır.

O her şeyin en iyisini bilendir.

Muvahhid Kullara Selâm Olsun.

Polat Akyol.

KAYNAK:

KUR'AN VE SAHİH SÜNNET

NOT: YAZININ DEVAMI VAR